

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 8 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó
SZILBER JÁNOS.

SZERKESZTŐSÉG:
Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellem
részét illető minden közlemény intézendő.
KIADÓHIVATAL:
Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetmények intézendők.

Tanév elején.

Mire e sorok napvilágot látnak, már az ország összes iskoláiban elhangzott a Te Deum, a nagy munkához fogott ezereknek éneke Isten dicséretére és buzgó fohása áldásért, segítségért. . . .

Ezernyi ezer ifju, jó magyar palánta, melyből a jövő Magyarország oszlopai fognak kikerülni, erős elhatározással, nagy munkakedvvel megy neki az iskolaévnék, hogy megszerezze a jövő boldogságának szilárd alapjait, hogy megismerje a tudományos pályára való előkészületnek minden eszközét.

Ez a pillanat alkalmas arra, hogy a tanerők figyelmét felhívjuk egyremásra, hogy a szülőket is idézzük a tapasztalatok ösvényeire, hogy lánosanak nyitabb szemmel is, mint a milyen a szülői szeretet látása s szeressenek jobban, mint azt szülői hiuságuk diktálja.

Az az egy bizonyos, hogy minden gyermekben, a ki a középiskola padjára kerül, van akarat és jó szándéka arra, hogy azzal az anyaggal, melylyel meg kell küzdenie, teljes erejével meg is fog küzdeni. Az más kérdés aztán, hogy a gyermek bir-e

azokkal a képességekkel is, a melyek szükségesek a tanítás tárgyának gyors felfogásához s megemésztéséhez. Ez a kérdés már a tanár elbirálása alá tartozik s bármi legyen is az eredmény, a konzekvenciákat belőle levonni kényszerítően szükséges.

Kérdés az is, hogy a tanító eléggé pedagógus-e ahhoz, hogy tiszta ítéletet alkothasson magának tanítványáról.

Ebben nagy szerepe van magának a tanítónak is.

A középiskola első fokain ne legyen a tanítás akadémikus, a tanár ne adjon elő tudós fejtegetéseket, hanem maradjon meg azokon a keréknyomokon, a melyekben az elemi oktatás sikeresen haladt s a mely legjobban megközelíti és folytatja a gyermek képességeinek, látókörének fejlesztését, csakis így fokozhatja érdeklődését, fejlesztheti a feltámadó tudás vágyát s csakis ilyen módon lehet megkedveltetni az iskolát, a könyveket, még a gyengébb képességű gyermekekkel is.

Mert hiába türjük-tagadjuk — mai iskoláztatási rendszerünk valóságos tortura, a mely a gyermek

testi és lelki fejlődésének igen gyakran veszedelmét is képezi.

Hiányzik a tanítás rendszeréből éppen a legvonzóbb rész, a mulatság, — azt a gyermek az alsóbb osztályok padjain még megkivánja, mint a játékot, a szaladgálást, a bő testi táplálékot.

Szinte örült a lelkem, mikor láttam néhány év előtt egy tanárt, az osztályával egy nagy mezőn futkosni ide-oda. A gyerekek jó kedvvel követték intéseit s ugy láttam, hogy mulatva tanultak ott nagyon sokat. Megkérdeztem tőlük, hogy mit csináltak a mezőn? — Magyarország földrajzát tanultuk! — volt a válasz.

Ez a játékszerű tanítás azóta folyton eszemben van. De visszaemlékszem arra is, hogy mikor magam a középiskolába jártam, milyen lelkesedve vártuk mindig a fizikai órákat, melyeken egy jeles tanárunk vezetett bennünket a jól felszerelt fizikai szertárba, a hol az óra ugy elshant, mintha csak percekig tartott volna s a hol a jelenségeket és törvényeket olyan könnyedén sajátítottuk el, hogy valamennyiünk excellált a vizsgán. Ilyen tantárgy akárhány van; de az elvontabb tár-

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

Tanács.

*Ki poéta s felesége mellett
Nyugalmát nem leli,
Mondhatom legjobb csak szavalja el
Néhány versét neki.*

*Lám én is minap feleségemnek
Elszavaltam ötöt;
És nem siker nélkül, feleségen
Csakugyan — megszökött.*

Reim Lajos.

Az ideál.

1809-ben Lablache, a híres énekes Londonban tartózkodott. Egy este kényelmesen sétált fel s alá szobájában, ábrándozva hegedűjén, melyet művészileg kezelt; oly annyira elmerült játékába, hogy egy ifju beléptét nem is vette észre, ezt azonban ez kevésbé sem látszott zavarni, mert bele vetve magát egy zsölébe figyelemmel hallgatta a mester játékát. Jó ideig voltak így együtt, az játszva, eme hallgatva, midőn Lablache ábrándjai lassanként egy olasz dallamba olvadtak át, ekkor az ifju elragadtatva így kiáltott fel:

— Bravo, bravo mester!

Lablache csak most vette észre és rémületen feléje fordult, de arca rögtön derült és barátságos lett. — Ön az, Giovanni, szólt kezét nyujtva, alig ismertem meg. oly sápadt, szemei bágyadtak, ma éjszaka aligha pihent Morpheusz karjai között?

Az így megszólított ifju elpirult mint egy 14 éves leányka, pedig már 20 évesnek látszott; szöke hajjal, kék szemekkel, deli alakkal, egyike Olaszország legcsábítóbb s leggazdagabb nemeseinek. Giovanni herceg Lablache egyik tanítványa volt.

— De hát mi baja? folytatá vallatását a mester, beteg ön? Ah! vagy, szólt mosolyogva, nem birt megbirkózni az általam feladott szolfeggiakkal, előre felmentem, — vagy talán örökölt még egy pár milliót s most nem tudja módját azok elköltésének.

— Mindebből semmi, felelt Giovanni ábrándosan.

— No de hogy unatkozik, azt mégis látom — ön, Olaszország leggazdagabb nemese, ön, ki még a korbán él, melyben csak kívánnunk kell, hogy minden miénk legyen.

— A gazdagság számomra nem az örökök forrása.

— Az istenért, ön szerelmes?

— Én? mikép jutnék én ahhoz? nem keresek társaságot, nem ismerek mást, mint önt és az igazat megvallva, én nem elég szem meg csupán szépséggel, kellemmel, én

egy angyalt, ideált óhajtok, kergetem, hogy távolból imádjam, csodáljam.

— Oh értem. Ön remény nélkül szeret.

— Még nem, de bár volna így, óhajtanám. S önnek mester, idegen lenne az ily szenvedély?

— Teljesen, ifju barátom. Nem ismerem a szenvedély e vad hajtasait.

— Boldog ember, sóhajtott Giovanni.

— Igen barátom, az vagyok miut ember, férj, apa és művész is, sohasem fűtyültek ki. Azouban várjuk csak, — egyszer, igen egyszer mégis a legfeltünőbbben: Bécsben történt. Ugyanis szolgámat Pietrot, ki arczátlanul meglopott, elkergettem; kifizetve bérét, ő azt zsebre vágja, aztán egy tallért két uja közé fogva, felém fordul s így szól:

„Nézze uram, ezért ma ki fogom fűtyültetni.“

— Mily szemtelenség?

— Csakugyan, midőn az első felvonás után a bécsiek lelkesedve hívják, tapsolnak, egyszerre éles fűty hangzik a házban.

— Gyalázatos! s mit tett ön?

— Én? Én a legnagyobb nyugalommal kilépek s így szólok a közönséghez: „Ne törődjenek velem kérem, ez szolgám Pietro, kit ma elkergettem.“ A közönség erre nevetett és fokozott kedvvel tapsolt.

Lablache elbeszélése alatt az ifju herceg az asztalon lévő albumokat nézegette, most a művészhez fordulva s a kezében lévő mutatóval, szólt:

gyakat, mint a nyelvtant is, a számtant is lehet vonzóan előadni és sohasem fogom elfeledni azt a tanáromat, a ki azzal kezdte meg az első osztályban a latin nyelv tanítását, hogy Horatiust és Ovidiust olvasta fel nekünk, de nemcsak a klasszikus nyelven, hanem kitűnő magyar fordításban is, úgy, hogy mikor a declinációkhoz fogtunk, mi már valósággal lelkesedtünk a latin nyelvért és mi sem természetesebb, minthogy mielőbb meg akartuk tanulni a nagy latin költők nyelvét.

No, de tán sok is lesz már a pedagogiából!

Csak rá akartunk mutatni, hogy a kötelesegeit átérző és a gyermekkedélyt némileg ismerő tanerőnek milyen befolyása lehet a tanítványok lelkületére, a tudás vágyának fejlesztésére és folytonos fokozására.

Másrészt a tanár jó tanácsadója a szülőknek is, — akik jól teszik, ha több figyelemmel és nagyobb tisztelettel fogadják a tanítóknak intéseit s különösen akkor, ha azt állítja, hogy a gyermeket jobb lesz praktikus pályára szánni. Ebben a jóakaratu tanárnak biztos az ítélete s tanácsos mindig követni utasításait.

Sok embert lehetne megmenteni a hazának, a társadalomnak, ha nem kényszerítenék őket gyermekkorukban olyan pályára, melyhez sem képessége, sem jóakarata nincsen. Hány züllött egzisztenciából lett volna csodált és irigyelt iparos, vagy szerencsés kereskedő, ha jobb sorsára korán figyelmeztették volna a szülőket, a kik hiúságból doktornak, papnak, ügyvédnek szánták gyermeküket.

Talán azért, mert van miből. A vagyonos család, vagy csak közép

vagyoni család is irtózik attól, hogy kézművesnek adja a gyermekét. Micsoda hallatlan tévedés ez?! És mennyire szűk látókörre mutat, hogy nem látják be azt a természetes dolgot, hogy egy kellő műveltségű fiatal iparos, — a ki szülei jóvoltából megjárhatja a külföldet is s ott ezer meg ezer új impressziót szereshet, valósággal diadalmas pályának indulhat neki, — ha önállóvá lesz, mely pályán kecsesgöti őt a vagyoni és a polgári tisztelet és beület.

Egy jó iparüzlet többet ér mindig egy jó ügyvédi irodánál, annak ellenére, hogy ott a kockáztatás minimális, míg itt egy élet az ára. A ki ügyvédnek készült el s nem boldogul, az akkorát bukott, hogy szétzuzza magát.

A Te Deum! elhangzott... A Veni Sancte-ig van idő a megfontolásra!

A város érdekét önzetlenül szolgáló nagyságok.

Az érdekszövetséghez tartozók, kik a husos fazekak mellett melengetik pajzsot fedett, a gonoszságtól összeráncosodott bőrt, nagyon szeretnék, ha ténykedésüket senki bírálata tárgyává nem tenné, sőt fenn hirdetik, hogy ők a béke apostolai s elítélik mindazokat, kik a Csongrádon divó s megszokott békés társadalmi rendet megzavarják, mert szerintük csak is vállalva, az összetartás s együttes közreműködés alapján lehet hasznos, üdvös dolgokat létesíteni a város érdekében; csak azt felejtik s tévesztik szem elől, hogy az összetartás s együttműködés nem egy klikrendszer alá bujt, egy két ember basáskodásának s magán érdekek istápolásának van alá vetve.

Ha a község érdekében akarnának önzetlenül közreműködni, akkor minek félnek annyira, mint a farkas a tüztől, ha valaki eljárásukat mérlegeli! hiszen, ha valaki becsületet munkát végez, felemelt büszke fővel vághatja a rágalmak szemébe, hogy rosszakaratulag mások félrevezetésére irányuló hazugságot mondott, de ők a felhozott vádakot még csak meg sem kísérik

czáfolni, hanem vágnak, rugnak, hasítanak, ordítanak csak nem ölnek, ezt is csak, azért mert a bőrt féltik, ha valakibe elég erkölcsi bátorság van, szemükbe mondani az igazat s rámutatni azon ténykedésükre, mely mindenre inkább alkalmas, csak a közérdekre veszélyes s káros.

Fel-fel villan az agyuk s ilyenkor sziporkát hány, ha alkalmuk nyílna saját nagyságuk közül valakit felmagasztalhatni, egyes semmit mondó s tevő, figyelemre sem méltatható kicsinyes eljárásokért, persze fűszerezve a megszokott frázisok alapján, hogy mennyit köszönhet a város nevezett önfeláldozó s fáradságot nem kímélő, kiszámíthatlan előnyvel bíró közreműködésének, csak hogy tudni kell, midőn ezen ukáz világra lesz bocsájtva, háta megett már ott tátong a közveszélyes magánérdek, melyből tökélet kovácsolnak a maguk részére, de hogy az megvalósítható legyen, bünbakul s eszközül a közönséget kell nekik lépve csalni.

Arra nem is gondolnak, hogy valahára ez a békés, türelmes s annyira megcsalott s rászédett közönség feleszmél s oda kiáltja, hogy elég volt már s tovább nem tűrjük s nem egedjük, hogy a vágóhídra hurcozójának beünnöket s ha fel nem hagyunk átkos, s mindannyiunkra káros, s veszélyes eljárásukkal, a nép haragja villámcsapásként sújt le közéjük s megsemmisíti, eltörli a föld színéről az elbizakodottakat kik határt nem ismernek.

Évek óta nézük s figyeljük a városi ügyész ur eljárását, feladta ügyvédi irodáját, s elfoglalt egy oly tiszteletbeli állást, melynek csekély jövedelme napi portoricó szivar szükségletét sem fedezi, de nem azért szerezte az ügyvéd a diplomáját, hogy preperált eszét a nadrágra hurokba hordja, hanem, ha kell s szorui a kapca a vasból is képes vért préselni.

Hogy még is jobban kifizeti magát a tiszteletbeli hivatal, mutatja azon körülmény, hogy a múlt héten különböző utazási s egyéb fáradsági munkák teljesítése cziméu több mint 800 frt lett általa a város pénztárából szabályszerű nyugta-utalványozás alapján felvéve.

Érdekes a bemutatott költségjegyzékből megtudni, hogy mikéut emelkedik a számla összege oly hihetetlen nagyra egy-két napi utazás eltöltésénél; nevezetesen a megállapított 10 frt napidíjon kívül azt mondja, elmulasztott napi veszteségem 15 frt s így összesen mindennapra 25 frt napidíj lesz esetről-esetre az ügyész urnak kifizetve.

Előttük csak az csodálatos, hogy a kifizetés végett bemutatott s a feuti alapon összeállított költségjegyzékeket sem a bíró, sem az illetékes jegyző mielőtt a kiutalás

— Mio caro, mily gyönyörű darab.
S igaza volt, e könyv művészi kivitelű volt. Vörös, préselt bársony, gazdagon emailrozott arany csat s a négy sarkon egy-egy ritka fényű és nagyságu rubin díszíték. Benn az első lapon két dal Schiller szövegével s alatta e sorok: „Al mio maestro di musica.“

— Kitől van ez album?
— Egy tanítványomtól kaptam.
— S e dalok?
— Az ő szerzeményei.
— Hogy hívják?
Lablache kis szünet után felelt csak:
— Nevét nem mondhatom.
S miért nem? sürgette Giovanni.
— Igéretem köt, ezen tanítványomat nem szabad megneveznem.

— E titokzatosság ingerel. Mondja legalább — ő szép?
— Ah, arra kevés a szó, felelt Lablache, egész Angolországban nem találja párját apró lábacskaiknak.

— És haja?
— Szőke.
— Szeme?
— Kék.
— Termete s más előnyei?
— Méltóságos, nemes magatartásu, járása könnyed, mint zephir fuvalma, szellemes, tele kellemmel, szóval tökéletes.

— Ah, az istenért, férjaél van?
— Nem, ő szabad.

— Akkor birnom kell, birásáért kész vagyok életemet áldozni, szolt a szenvedélyes olasz herczeg.

— Caro amico, lehetetlen.
— Neveltséges, s miért?
— Rokonai gátolnák.
— Összekelését egy herczeggel, ki milliókkal bír?

— S ha tizszer gazdagabb is volna ön, az akadályok áthághatlanok.

— Valóban ez egy talány, de látom csak szabad? egyszer — egyetlen egyszer!

— S ha ezt lehetővé teszem, esküszik herczeg, tovább nem fürkészni s megelégedni a távolbóli megtekintéssel?

— Esküszöm, hogy rögtön elhagyom Londont, ha láttam.

— Nos jó, tehát ma estve.

Estve filharmonikus hangverseny tartott Londonban, idevezette Lablache a herczegét; midőn a terembe léptek, az tömve volt. Giovanni körülnéz, szemlélődik, egyszerre megragadva Lablache karját, egy hölgy felé mutat; szép magas, szőke nő volt, legegyszerűbb öltözékben s így szolt:

— Nézze ama égi jelenést, nemde ez az?
— Igen ő az, felelt Lablach.

Az ifju egész estve e hölgyet nézte, csodálta s képét szívébe véste. Másnap Venczebe utazott.

1814-ben Lablache Párisba utazott. A boulevard-Italien-sen áthaladva, Giovanni her-

czeggel találkozik. Elragadtatással üdvözlök egymást.

— Hogyan van a szép ismeretlenem? volt Giovanni első kérdése.

— Ön még mindig gondol e hölgyre? csodálkozik Lablache.

— Sohasem felejtettem!

— Valóban ön állhatatosabb és makacsabb mint gondoltam.

— Tanítványa még önnek?

— Igen s még hozzá legkitűnőbb tanítványom, mezzoszopránja elragadó és hangszerét művésziileg kezeli. De egy idő óta társadalmi állása változott, férjhez ment.

— Férjhez ment, ismételte gőpiesen a herczeg s izgatottan távozott. Gondolatokba merülve barangolt az utcákön keresztül, így jutott a tileriák elé. Ott az óriási néptömeg tartóztatta fel, mely lelkesedve éljezett, mert épp e perczeu lépett ki Lajos Fülöp király családjal az erkélyre, karján egy méltóságos nő-alak.

— Giovanni elsápadt és tántorogva egy mellette álló testőrtiszt karjára támaszkodik.

Nagy Isten! a mester tanítványa s erőt véve, a tiszthez fordul, kérem uram, nem mondhatná, ki ama hölgy, a király karján? Ab uram, de kérem, emeljen kalapot, az Viktória, Angolország királynője.

Gasparone.

megtörténne, át nem nézik, mert ha azt tanéknak, lehetetlen, hogy azon meg ne ütődjenek, vagy figyelmüket elkerülne, hogy a megállapított 10 frt napidij helyett a városi ügyész ur által önkényesen felállított jogtalan jogcímet törlesztésbe ne hoznák, mert az nem jár s nem illeti meg.

»Ki korán kel, aranyat lel,
Ki kapzsi, ekképen jár el.«

Tudomásunk szerint a főszolgabíró a napokban hivatalos vizsgálatot teljesített, kiváncsiak vagyunk, hogy ezen jogtalan címen kifizetett s a város pénztárából elvont összegekre tette-e valami észrevételt?

Hát nem hajmeresztő dolog az, hogy a miniszter ur Ö nagyméltóságától az adó-visszatérítési összegre nézve hozott határozata a kiküldött bizottságot, mely hivatala lett volna azt megszürgesíteni, itthon érte s tudva azt, hogy kiküldetésüknek alapja ezáltal elesett, mégis felutaztak s mert ezen tényt a nyilvánosság elé hoztuk, a városi ügyész ur legott sietett arról utólagosan magának meggyőződést szerezni. (Mitha nem is tudta volna az ártatlan elutazása előtt) hogy mennyiben felel az meg a valószínűségnek, bement tehát az iktatóba s megnevezte, hogy mikor lett az beiktatva, midőn látta, hogy az iktatás akképpen van keresztléveztve, a hogyan mi informáltuk a közönséget, előkövetelte azt a levélborítékot, melyben az iratok leérkeztek; miután hogy azonban a levélborítékra szükség nincs, azt nem is őrizték meg, tehát elhanyagolták.

Mit tett az ügyész ur, ismét felment Pestre, utánaézni a miniszteri hivatalban, hogy mikor lettek az iratok postára adva s így az elveszett s meg nem őrzött levélboríték a városnak 50 forintjába került.

Ujdonságok.

— **Elpusztult a toronyóra.** A főtemplomi toronyóra egész szerkezetében el van pusztulva. Az időjelző mű nagyobb javítást igényel mivel nem csak az óramutató áll, de az ütőszerkezete sem működik.

— **Helfy Ignác beteg.** Helfy Ignác, a szegvári kerület orsz. képviselője, aki országszerte pártkülönbség nélkül köztiszteltben és közbecsülésben áll és alig néhány hónapja ment keresztül — súlyos, válságos betegségben, — mint értesülünk ismét veszedelmesen megbetegedett és Budapesten, a fehérvári-uton levő nyaralójában fekszik. Orvosai azonban remélik, hogy az 1848-iki dicső szabadságharcznak e még élő jelese ezuttal is sikeresen fogja szívós természetével leküzdeni a fenyegető testi kórságot.

— **Szüreti-mulatság.** Iparos ifjuságunk kitarlóan fáradozik az általa tervbe vett szüreti-mulatság sikeres megtartása érdekében. A mulatság f. hó 26-án lesz megtartva a „Magyar Király“ szállodában. A mulatság érdekese és változatos műsorozatát lapunk szűk tere miatt nem közölhetjük, nem mulaszthatjuk azonban el méltatni az ifjuság fáradozását, melyet a jótékony cél érdekében oly nagy odaadással teljesít.

— **A gazdasági egyesület löversenye.** A csongrádmezei gazdasági egyesület ideai löversenyének programját nagyjából, — a múlt vasárnap d. e. tartott értekezletén állította össze a rendezőbizottság. E szerint a löversenyvel kapcsolatos csikódíjazást okvetlenül okt. 10-én délelőtt 9 órakor tartják meg, Szentesen a Jurenák-ház-féle telkének udvarán; a löversenyt pedig ugyanaz nap délután fél 3 órakor, az alsó csordajárás szokott helyén, vagy kedvezőtlen idő esetén október 17-én, tehát az első terminusra következő vasárnapon. A csikódíjazásnál 2—2 díjat osztanak ki anyakauczákkal elővezetett szopós csikóknak és 3 éves kanczacsikóknak; a löverseny futamai pedig lesznek: Államdíjra, Szentesen város díjára, egyleti díjra, szentesi nők díjára, megyei díjra, és huszártiszti, esetleg huszár altiszti verseny is. A rendező bizottság különben az előleges jelentést ma bocsátja ki megfelelő plakátokon és előre is tudatja, hogy a verseny iránt érdeklődőknek az egyleti titkár — hivatalos helyiségében — készségesen megad minden felvilágosítást.

— **Határjárás.** A Szeged és Kistelek közt vitássá vált határ-kérdésben a f. hó 14-én

volt a határjárás Csató Zsigmond dr. alispán elnöke alatt, az érdekelt város és község kiküldötteinek részvételével. A helyszínen megejtett puhatólózás kiderítette, hogy a vitás határvonalon, mintegy 12 kilométer hosszban tényleg történetek apróbb foglaltsok egyfelől szegedi, másfelől kisteleki gazdák részéről, úgy azonban, hogy vitássá mindössze is 2—2 holdnyi terület — válhatnék a megejtendő felmérések alapján. Ily lényegtelen különbözetről lévén szó, békeséges megegyezés is jött létre a felek közt oly formán, hogy a mai birtoklási viszonyok szerint fogadta el mindkét fél a határt és ezen a vonalon kivánják a határhalmok emelését is. E megegyezéshez képest hivatalos fel a várm. építészeti hivatal, hogy Szeged város mérnöki tisztségével egyetértően eszközöljék a határ felmérését és kijelölést, mely munkát befejeztével megtörténik aztán, a vitás ügy végleges elintézésére a hitelesítési eljárás is.

— **Autonómiai képviselőnk.** A kir. olikus autonómiai kongresszusra Csongrád és a megyénkbeli községek közül azok, melyek a váci püspökség fenhatósága alá tartoznak, a hm-vásárhelyi esperesi kerületben választottak képviselőt. A választás, illetőleg szavazás természetesen nem egy időben történt az esperesi kerület minden egyházában; de most már úgy ez, mint a szavazatoszámlálás be van fejezve. Két jelölt áll szemben egymással: Károlyi László gróf, Derekegyháza fiatal mágnása és Fáy Antal hm-vásárhelyi takarékpénztári vezérigazgató. A győzelem nem is lehet kétséges: Károlyi László gróf lett 2760 szótöbbséggel a vásárhelyi esperesi kerület katolikus autonómiai képviselőjének megválasztva.

— **Őszi vásár.** A szentesi országos vásár e hó 18-án, szombaton kezdődött a jószág-vásárral, mely vasárnap is tart; míg hétfőn az áru vagy kirakodó-vásár lesz. A sertés felhajtás e vására is tilos.

— **Alpár új lelkésze.** Schrenker Eudre plébános, a kit e hó 1-én nevezett ki a váci püspök, mint Alpár kegyura oda. f. hó 8-án foglalta el új állását. A község népe lelkes ovációval fogadta az új plébánost.

— **A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama** a budapesti m. kir. állami ipariskolánál október hó 1-én nyílik meg s december közepéig fog tartani. Tanulókat felvételnek a 18 életévet betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik a gőzkauczfűtők, valamint a locomobil- és cséplő-gépkészítők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány, a vizsgálati bizonyítványok s a munkakönyv, vagy munkabizonyítvány szükségesek. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A tandíj 5 forint. A beiratás szeptember 26-tól szeptember 30-ig történik.

— **A szegedi kis panama.** Országszerte nagy feltűnést keltett az elmúlt évben lapunkban is megjelent ama hír, hogy Szegeden letartóztatták Huszka Lajos városi alszámvevőt és Bába Sándor nyomdatulajdonos, könyv- és papirkereskedőt. Huszka Lajos városi alszámvevő évek óta rendszeresen dézsmálta a város vagyonát, mert összejárta Engel Adolf és Bába Sándor szállítókkal s mindig nagyobb tételeket jegyzett be, mint amennyit czinkosai szállítottak, s hogy hamisításai ki ne derüljenek, a számadásokat, könyveket legnagyobb-részt megsemmisítette. A szegediek kis panamájának tárgyalása a közönség óriás érdeklődése mellett f. hó 16-án kezdődött meg s e nap a Huszka-Engel-féle bűncselekmények hosszú láncolatával telt el. A tárgyalás folyamán kihallgatták Tölcséri, Váradí Jenő, Kovács János és Csikos Jenő városi tisztviselőket, a kik egybehangzóan azt vallották, hogy az Engel által benyújtott számlák és megrendelési, valamint az átvételi lapok egytől-egyig hamisítottak. Így például az 1000 forintos tételt 10.000 forint, esetleg 4000-re javította ki Huszka. Engel konokul tagadja a terhére rótt cselekményt s azzal védekezik, hogy ő, ha ki is lett az összeg nagyobbra javítva, ő annyi anyagot szállított, a mennyire az ki lett igazítva. A nagyközönség, mely a termet zsufolásig megtöltötte, a megátkozott tagadás dacára is megvan Engel bűnöségé-

ről győződve, 18-án a törvényszék folytatta a kihallgatásokat. A tanuk mind terhelőleg vallottak Engel ellen és mégis mindent tagad. A tárgyalások a jövő héten véget érnek s így jövő számunkban arról referálni módunkban lesz.

— **A hölgyközönségnek.** Mint budapesti tudósítók értesít „Gartner, Holvay és Társa“ szervita-tér 5. szám allatti előkellő szalójába megérkeztek a legújabb őszi és téli angol, franciaia kelmék és lyoni selymek, valamint a legsikkesebb kész ruha és felöltő-modellek. Hogy mily kedvelt és megbízható e kiváló czég, bizonyítja az is, hogy egy a fővárosi, mint a vidéki főraugu körök hölgyei ott találkoznak egymással, hogy a legutolsó divatról tudomást szerezzenek. Megemlítjük még, hogy a most annyira divatos selyem alszokonyákból is nagyválasztékot tart fenti czég.

— **Kedvezmény lapunk t. előfizetőinek.** A mai viszonyok között, midőn a hölgyek és gyermekek öltözékeinek házilag való elkészítése a háztartás pénzügyi viszonyainak egyensúlyozásához lényegesen hozzájárul, csaknem nélkülözhetetlen a családban egy erre vonatkozó szakszerű utmutató és tanácsadó. És mi lehetne ez más, mint egy szakszerűen szerkesztett, jó divatlap. Azt hisszük, kellemes szolgálatot teszünk lapunk t. előfizetőinek, midőn sikerült Király Jánossal, a legrégebb magyar divatlap szerkesztő-kiadójával oly egyezsre lépni, hogy lapját a „Budapesti Bazárt“, mely jövőre 39. évfolyamába lép, lapunk t. előfizetőinek kedvezményes áron megszerezzük. A Budapesti Bazár havonta kétszer megjelenő szépirodalmi divatlap; minden számában számos ábrán mutatja be a legújabb hölgy és gyermekdivatot, a legújabb kizimunkákat, mindenkor szem előtt tartva a czélszerűséget, az elegáns egyszerűséget, gondosan kerülve az okatlan cícomát és a céltalan cifrázkodást. Az öltözékek kiszabásához természetes nagyságon rajzolt szabás-minta-iveket nyújt a negyedévenként egy-egy gyönyörűen színezett aquarel-divatképet is ad. A Budapesti Bazárhoz mellékelte szépirodalmi részen regényeket, tárcákat és költeményeket, közül megemlékezzünk a fővárosi élet mozzanatairól is. Lapunk t. előfizetői, ha a Budapesti Bazárt is megrendelik, egy divatlap birtoklása mellett minden más szépirodalmi folyóirat járatását mellőzhetik. A Budapesti Bazár negyedévi előfizetési ára 1 forint 50 kr. Lapunk t. előfizetői a Budapesti Bazárt negyedévenként 1 forint előfizetési ártért rendelhetik meg. Midőn a most kezdődő október-decemberi negyede az előfizetést megnyitjuk, tisztelettel kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy az előfizetési pénzeket hozzánk beküldeni sziveskedjenek, hogy kellő időben intézkedhessünk, a Budapesti Bazárt b. czimükre azonnal megindíthassuk. Lapunk t. előfizetőinek b. figyelmét ez általunk nyújtott kedvezményre ismételtelen felhiva vagyunk kitünő tisztelettel

a „TISZAVIDÉK“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen, házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Szinház.

Thalia temploma ismét zajos lett, tanyát ütöttek benne azok, kiktől közönségünk méltán reméli, hogy az ideai saison alatt estéit kellemessé teszik. Hogy azonban mennyire felel meg a társulat a beléje vetett bizalomnak, azt ma már felesleges is mondanunk, mivel az egy heti idő alatt volt alkalma mindenkinek meggyőződni, hogy a jeles erőkből álló társulat a műértők raffinált ízlését is kielégíti.

A heti műsort a következőkben adjuk: Az első előadás, mint már említettük, szombaton, f. hó 11-én volt. A városligeti színikörben 100-nál több előadást ért, Kövessy Albert „A vigéczek“ című három felvonásos énekes bohózatával kezdették meg az előadásokat. A bemutató előadás fényes kiállítással adták s a szereplők szabatos játékáról azok is elismeréssel nyilatkoztak, kik e darabban a főváros színpadán is gyönyörködtek.

Vasárnap. (szept. 12.) Géczy Istvánnak a népszínház által 1000 frtal jutalmazott, a „Gyimesi vadvirág“-ot adták. Több helyen igen szépen világítja meg a színmű a székelly nép szokásait. A darab minden részé-

ben kitűnik, hogy szerző ismerte a színpad titkait s ügyesen szöte meséjét, mely méltán helyet foglalhat az irodalomban. A darab különben éppen úgy mint a szombati bemutató előadás telt ház előtt adatott. Feledi Boriska (Rab, Prezsmer Péter leánya) igen kedves játékáért a közönség elismerésének tapsviharában adott kifejezést, míg szabatos énekeivel nem tudott eltelni a közönség. Bereczkey Margit (Bálauka J. leánya) ugy játékáért mint kellemesen csengő énekéért elismerést érdemel. Benedek Gyula (Imre) szerepében jeles drámai erővel játszott. Csáky Ferencz (Gyurka) ugy szép énekével, mint elismerésre méltó játékával megelégedésre működött közre. Méltatást érdemel Tukoray Loránd (Törpe Gyura, harangozó) és Gömöry Jenő (Marcsi), kiket a színmű borsabb jeleneteinél kedvterítő játékukért a közönség sűrű tapsal jutalmazott, ezeket különben eléggé dicsérni nem lehet; ezeket látni kell.

Hétfőn, (f. hó 13.) Színre került „A Boszorkányvár“ vagy operette 4 képben. Irta: Berta A. Ezen előadás alatt ismét tanujelét láttuk, hogy Baranyai színtársulata jó erőkből van szervezve. Nem mondhatjuk, hogy az előadás üres ház előtt adatott, de a kedves játék nagyobb számu közönség méltatására lett volna érdemes. Az est szereplői közül különösen kiváltak Bereczkey Margit és Hervay Erzsébet, Csáky Ferencz (Andris bojtár) és Zajonghy Elemér (Józsi csordás) szerepében. Láttunk még jellemző alakításokat, melyek színtén emelték a darab sikerét.

Kedden, (f. hó 14-én) Horay 3 felvonásos „Niobe“ című bohózata adatott, telt ház előtt.

Szerdán, (f. hó 15.) Offenbach mitologia operettéje „Orpheus az alvilágban“ került színre. A látványos vig operette a színházjárók érdeklődése mellett adatott. Noha a mennybéli Olympus istenitől sok taulságos dolgot várhatna az ember, az azonban — a mi nem is csoda a vigság közepett — elmaradt. A kellemes zene és harmonikus játék némileg pótolta a darab hiányos alapeszméjét. Bereczkey Margit (Euridike) szerepében mindvégig tanujelét adta, hogy hivatott e szerep előadására. Nagyon jók voltak Zajonghy (Plutó), Baranyai Szidi (Vénus), Körösy Valér (Cupido), Soós a gyors hirtívő (Mercur) szerepében. Nagyon kár, hogy egyes isteneket csak látni lehet, de hallani nem.

Csütörtökön, (f. hó 16-án) a vigszínház szenzációs ujdonsága Paul M. 4 felvonásos „Tribly“ című népszínműve a kellemetlen esős idő miatt elmaradt. Az előadás megtartása ujabban szombatra, f. hó 18-ára lett hirdetve. A darab lefolyásáról jövő számban emlékezünk meg.

CSARNOK.

FOSZTÓKA.

A héjas tengeri ott vár az udvaron,
No, ennél a háznál lesz is ma vigalom!
Sütnek, főznek rajta, bort is ütnek csapra.
„Ide, ide lány és legény! Búból, gondból
dalra kelvén,]
Munkára fel rajta!,”

Jönnék a legények, deli karcsu lányok,
Piros-pozsgás, vidám asszony, jó néne les rájuk.
Mindeniket szépen, megcsokolja képen,
Édesgeti, leülteti, itatgatja, etetgeti
Kedvvel, hevenyében.

„Szép csillagom, lányom, édes boldogságom,
Ott dalol egy csinos gyerek, ülj mellé; hadd
látom!]

Ejnye, ejnye lelkem, mit szégyeltem ebben?
Szép anyánk is csak ugy szokta, mégse volt
a viki rossza;]

Tedd csak ugy szerelmem!

Piros csőt lel egyk, duggatja nagy félve,
Olyan piros, olyan szép az, mint akár a vére.
Van is öröm rája, ugy édesül sedja:

„Nem kell ám azt elhajtani, valami szép lány
váltja ki,]

Tiz pár csók az ára.“

Kiperdül a zajra maga is a gazda,
Csintalanul, ingerlőn a vonakodót adja.

„No csak, no csak nézze, hiszen más se kéne,
Ne is kérje, nem is adom, a hol annyi sok
nép vagyon.]

Csókóm a legényre!“

Erre aztán nyomban tüzel, a csók ott van,
Közbe gyül a cigányssereg, a hedély fellobban;
Minden tánczra vágyik, pár pár után válik,
Gyönyörűen ölelkezve, a frissését megkelelőzve
Járják virradtáig.

Dura Máté.

Gondolatok.

Nem olyan könnyen szakad meg a szív, mint a hogyan ábrándos emberek hiszik! Sokat szenved küzd önmagával, önmaga ellen, sokáig vérzik, s folyik el cseppenként vére, míg nem üres lesz, s maga magát temeti el oda, honnan nincsen feltámadás.

A szerelem vagy olyan gyorsan, vagy olyan lassan keletkezik a szívben, hogy az csak akkor veszi észre létezését, mikor már késő, mikor már fogoly.

Sokan tévedünk saját szívünkben, mikor azt hisszük, hogy gyűlölünk. Sokszor a gyűlölet tárgyát, a kinek bosszantására, megsemmisítésére törekszünk miután azt hisszük, hogy megsemmisítettük, érezzük, hogy magunkat semmisítettük meg általa.

Hideg külső rendesen nagyon érző vagy vérző szívet takar. S a míg a hideg arcnak mozdulatait figyelvén vesszük észre, hogy a fájdalom, a csalódás tette hideggé az arc vonásait, eszünkbe jut a hóval, jéggel fódott föld, mely belsejében forró lávát érlel.

Legfájdalmasabb a szívnek, ha az által ismertetik félre, kit szeret.

A mellőzés attól a legfájdalmasabb, kit szeretünk, S éppen e mellőzés okozta fájdalom viszi rá az embert, hogy azt gyűlölje kiért üdvösségét adná.

Szív szerelem nélkül — vízi malom viz nélkül.

A mi olaj a tűznek, az tilalom a szerelemnek.

Ezelőtt a házasság a menyben köttetett. S ma? Egy kicsit lentebb: a polgármesteri hivatalban.

A bátorság előre viszi a tetterőt; a bátortalanság megöli azt.

A ki megelégedett, az boldog is. A ki boldog az egyuttal megelégedett is.

H. E.

Szerkesztői üzenetek.

B. E. Szeged. Levél ment.

F. I. Budapest. A kért tiszteletpéldányt megindítottuk.

VALÓDI PÁRISI
HALHOLYAG és GUMMI

tuczatja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Világhírű cég. Alapított 1881-ben.

Megrendelési cím:

REIF J. különlegesség, WIEN, I., Brandstätte 3.

Kiviteli árjegyzék ingyen zárt borítékban.

Specialista
Sérvkötőkben!

Keleti-féle sérvkötő

orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtekintélyesebb ezen nemben, nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja czélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányait.

Ara: egyoldalú 6 frt — kétoldalú 12 frt. Gyáramban készülnek ezenkívül: műlábak, műkezek, műleges fűzők, gyenees tartók járó- és nyújtógépek, gummi görcsérharisnyák stb.

Megrendeléseket pontosan eszközöl:

KELETI J.
kötésész és orvossebészeti műszerész
BUDAPESTEN.

Főüzlet: IV., Koronaherczeg-utca 17. sz.
Gyár: IV., Rostély-utca 15. sz.

Nagy képes millenniumi árjegyzék ingyen zárt borítékban.

Cs. és k. oszt. m. és belga k. szab. kitüntetett Brüsszel 1894. aranyérem és díszokmánnyal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét a Szentesen, I. tized 193. szám alatt lévő irodánkra fölhívni s tisztelettel fölkérni, hogy ha akár birtokszerzési, akár pedig betáblázott drágább kamatu adósságának kifizetése czéljából rövid vagy hosszabb idejű törlesztéses

OLCSÓ PÉNZKÖLCSÖNRE

szüksége volna, hogy hozzánk, alólírott címhez teljes bizalommal fordulni méltóztassék, miután általunk az óhajtott olcsó pénzkölcsönhöz a lehető legrövidebb idő alatt juthat.

A tőkét nem kell külön törleszteni, miután a tőke és kamat együttesen törlesztetik és a meghatározott időre az egész adósság elfogy.

A készpénz kölcsönök 3 $\frac{1}{2}$ %, 4%, 4 $\frac{1}{2}$ % és 5% kamatra kaphatók, megfelelő tőketörlesztéssel 10 évtől 50 évig terjedő visszafizetés mellett.

Elsőleges költség nincs semmi.

Szükséges iratok: telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv, adókönyv.

Ragadja meg tehát minden birtokos az alkalmat, hogy régi, drágább kamatu adósságait az általunk följánlott olcsóbb kamatu kölcsönrel fölcserélje, hogy minél előbb szabaduljon a súlyos terhektől.

Tisztelettel

BANK- és JELZÁLOG-KÖLCSÖN-ÜZLET
SZENTESEN, I., 193. Szathmári lisztkereskedő házában.